

Υπόθεση C-824/19

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

12 Νοεμβρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Varhoven administrativen sad (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

31 Οκτωβρίου 2019

Αναιρεσείοντες:

TC

UB

Αναιρεσίβλητοι:

Komisia za zashtita ot diskriminatsia

VA

Λοιποί διάδικοι:

Varhovna administrativna prokuratura

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αίτηση ανατρέσεως κατά των χρηματικών προστίμων που επιβλήθηκαν σε δύο δικαστές λόγω διακρίσεως βάσει «αναπηρίας» εις βάρος τυφλού ατόμου, στο οποίο δεν επέτρεψαν τη συμμετοχή ως ενόρκου σε διαδικασίες ποινικής δίκης.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 2, της Συμβάσεως των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, και του άρθρου [2], παράγραφοι 1, 2 και 3, καθώς και του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/78/EK του

Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία: άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Κατ' ορθή ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 2, της Συμβάσεως των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, καθώς και του άρθρου [2], παράγραφοι 1, 2 και 3, και του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία, επιτρέπεται ένα άτομο χωρίς όραση να ασκεί καθήκοντα ενόρκου και να συμμετέχει σε ποινικές δίκες, ή:
- 2) Αποτελεί η συγκεκριμένη αναπηρία του μόνιμα τυφλού ατόμου ένα χαρακτηριστικό που συνδέεται με ουσιώδη και κρίσιμη απαίτηση για τη δραστηριότητα του ενόρκου, του οποίου η ύπαρξη δικαιολογεί άνιση μεταχείριση και δεν στοιχειοθετεί δυσμενή διάκριση;

Παρατιθέμενες διατάξεις του διεθνούς δικαίου

- 1 Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, που τέθηκε σε ισχύ στις 3 Μαΐου 2008 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2009 (ΕΕ 2010, L 23, σ. 23) – άρθρα 1, 4, 5 και 27.

Παρατιθέμενες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303, σ. 16), αιτιολογικές σκέψεις 6, 17, 23 και 37, άρθρα 1 έως 4 και άρθρο 18.

Παρατιθέμενες διατάξεις του εθνικού δικαίου

Konstitutsia na Republika Bulgaria (Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, DV αριθ. 56 της 13ης Ιουλίου 1991) – Άρθρο 6 (ισότητα ενώπιον του νόμου: απαγόρευση περιορισμού των δικαιωμάτων λόγω ορισμένων χαρακτηριστικών) και άρθρο 48 (δικαίωμα στην εργασία: υποχρέωση του κράτους να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την πραγμάτωση του δικαιώματος στην εργασία ιδίως για πρόσωπα με φυσικές και ψυχικές αναπηρίες)

Zakon za zashtita ot diskriminatsia (νόμος για την προστασία από τις διακρίσεις, DV αριθ. 86 της 30ης Σεπτεμβρίου 2003, στο εξής: ZZDiskr.) – άρθρο 4

(απαγόρευση της διακρίσεως λόγω συγκεκριμένων απαριθμούμενων χαρακτηριστικών, συμπεριλαμβανομένης της αναπηρίας), άρθρο 7 (περιπτώσεις που δεν συνιστούν διάκριση, συμπεριλαμβανομένης της άνιση μεταχείρισεως προσώπων λόγω ενός χαρακτηριστικού που σχετίζεται με έναν από τους λόγους διακρίσεως που αναφέρονται στο άρθρο 4 του νόμου, όταν το εν λόγω χαρακτηριστικό αφορά ουσιώδη και κρίσιμη επαγγελματική απαίτηση και η ύπαρξή του δικαιολογεί άνιση μεταχείριση και δεν τεκμηριώνει διάκριση λόγω του είδους ενός συγκεκριμένου επαγγέλματος ή μιας συγκεκριμένης δραστηριότητας ή των προϋποθέσεων της άσκησης του/της, όταν ο σκοπός είναι νόμιμος και η απαίτηση δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού), άρθρο 40 (καθήκοντα της Komisia za zashtita ot diskriminatsia [επιτροπή για την προστασία από τις διακρίσεις]), άρθρο 50 (διαδικασία ενώπιον της επιτροπής) και άρθρο 68 (δυνατότητα δικαστικού ελέγχου των αποφάσεων της επιτροπής).

Zakon za sadebnata vlast (Οργανισμός των Δικαστηρίων, στο εξής: ZSV, DV αριθ. 64 της 7ης Αυγούστου 2007) – άρθρο 66 (στελέχωση των δικαστικών σχηματισμών του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου με ενόρκους: δικαιώματα και υποχρεώσεις των ενόρκων) και άρθρο 67 (απαιτήσεις από τους ενόρκους ως προς την ηλικία, διεύθυνση κατοικίας, μόρφωση, έλλειψη καταδίκης λόγω ποινικών αδικημάτων τελεσθέντων με δόλο και έλλειψη ψυχικών ασθενειών).

Nakazatelno-protsesualen kodeks (Κώδικας Ποινικής Δικονομίας, στο εξής: NPK, DV αριθ. 86 της 28ης Οκτωβρίου 2005) – άρθρο 1 (σκοποί του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας), άρθρο 8 (στελέχωση των δικαστικών σχηματισμών του δικαστηρίου με ενόρκους: ίσα δικαιώματα για ενόρκους και δικαστές), άρθρο 13 (υποχρέωση του δικαστηρίου να λαμβάνει όλα τα μέτρα για την εξακρίβωση της αντικειμενικής αλήθειας), άρθρο 14 (διαμόρφωση δικανικής πεποιθήσεως από το δικαστήριο βάσει εσωτερικής πεποιθήσεως που βασίζεται σε αντικειμενική, ευρεία και πλήρη εξέταση όλων των περιστάσεων) και άρθρο 18 (αρχή της αμεσότητας – το δικαστήριο βασίζει τις αποφάσεις του σε αποδεικτικά μέσα που αναζητεί και αξιολογεί το ίδιο).

Συνοπτική παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών και της κύριας δίκης

- 2 Η διαδικασία ενώπιον της διοικητικής αρχής, της Komisia za zashtita ot diskriminatsia (επιτροπή για την προστασία από τις διακρίσεις, στο εξής: KZDiskr.), εκκίνησε λόγω της καταγγελίας της VA κατά της δικαστού UB του Sofiyski rayon en sad (περιφερειακό δικαστήριο της Σόφιας, στο εξής: SRS) και κατά του προέδρου του SRS, που κατά τον κρίσιμο χρόνο ήταν ο TC.
- 3 Η καταγγέλλουσα ενώπιον της επιτροπής VA είναι περιορισμένα ικανή για εργασία, μόνιμως και ισοβίως, λόγω απώλειας της οράσεως. Ολοκλήρωσε τις σπουδές των νομικών επιστημών και κατά το έτος 1977 συμμετείχε επιτυχώς στη νομική δοκιμασία επάρκειας. Απασχολήθηκε στον Sayuz na slepите (σύνδεσμο

τυφλών) και στις δομές της Ευρωπαϊκής Ενώσεως Τυφλών. Κατά το έτος 2014 διορίστηκε ως ένορκος στο πλαίσιο μιας διαδικασίας που διεξήχθη από το Stolichen obshtinski savet (δημοτικό συμβούλιο Σόφιας) και εισήχθη ενώπιον του SRS. Στις 25 Μαρτίου 2015 ορκίστηκε ως ένορκος στο εν λόγω δικαστήριο. Όπως προκύπτει από πρακτικό της 23ης Μαρτίου 2015 σχετικά με τον διορισμό ενόρκων στους δικαστικούς σχηματισμούς μέσω κληρώσεως, η VA διορίστηκε ένορκος στο έκτο ποινικό τμήμα. Σύμφωνα με πληροφορίες που παρέσχε ο πρόεδρος του SRS, κατά το χρονικό διάστημα από την 25η Μαρτίου 2015 ως την 9η Αυγούστου 2016, οπότε τέθηκε σε ισχύ η τροποποίηση του άρθρου 72 ZSV με την οποία θεσπίστηκε η ηλεκτρονική κατανομή των ενόρκων, η VA δεν είχε συμμετάσχει σε καμία προφορική διαδικασία ποινικής δίκης.

- 4 Στην καταγγελία με την οποία κινήθηκε η διοικητική διαδικασία ενώπιον της KZDiskr., καθώς και στην παρούσα δίκη, η VA ισχυρίζεται ότι η UB, υπό την ιδιότητά της ως δικαστής του έκτου ποινικού τμήματος του SRS στο οποίο είχε διοριστεί ένορκος, δεν της επέτρεψε να συμμετάσχει σε ποινικές δικαστικές διαδικασίες. Περαιτέρω η VA ισχυρίζεται ότι με το από 29 Μαΐου 2015 έγγραφο της απευθύνθηκε στον πρόεδρο του SRS και ζήτησε να τοποθετηθεί υπό άλλον δικαστή ώστε να δύναται να ασκήσει το δικαίωμά της να εργαστεί ως ένορκος, αλλά δεν έλαβε καμία απάντηση. Έχει τη γνώμη ότι η δικαστής UB και ο πρόεδρος του SRS την έθεσαν σε μειονεκτική θέση λόγω της αναπηρίας της.
- 5 Στο πλαίσιο ακρόασης ενώπιον της KZDiskr., η δικαστής UB ισχυρίστηκε ότι το είδος των καθηκόντων που προκύπτουν από την αποστολή του ενόρκου στην ποινική δίκη και η απαίτηση να διαθέτει ορισμένα συγκεκριμένα σωματικά χαρακτηριστικά που συνδέονται με την ικανότητα του δικαστικού σχηματισμού να ασκήσει τις αρμοδιότητές του δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διατάξεως κατά των διακρίσεων του άρθρου 4, παράγραφος 2, του ZZDiskr. Η UB προβάλλει επιχειρήματα υπέρ της εφαρμογής του άρθρου 7, παράγραφος 1, αριθμός 2, του ZZDiskr., σύμφωνα με το οποίο η άνιση μεταχείριση της VA λόγω ενός χαρακτηριστικού που συνδέεται με την «αναπηρία» ως λόγο διακρίσεως συνιστά λόγω του είδους των καθηκόντων ενός ενόρκου μια ουσιώδη και κρίσιμη απαίτηση, που είναι αντικειμενικά δικαιολογημένη και επιδιώκει νόμιμο σκοπό, ήτοι την τήρηση των αρχών του NPK που καθορίζει τα καθήκοντα των ενόρκων.
- 6 Ο TC υπέβαλε γραπτές παρατηρήσεις, προβάλλοντας επιχειρήματα ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 7, παράγραφος 1, αριθμός 2, του ZZDiskr., σύμφωνα με τα οποία το είδος της «αναπηρίας» της VA επηρεάζει την άσκηση των ειδικών καθηκόντων της ως ενόρκου και θα οδηγούσε σε παραβίαση της αρχής της αμεσότητας καθώς και των αρχών της διερευνήσεως της αντικειμενικής αλήθειας και της ισότιμης συμμετοχής του κοινού στην ποινική δίκη.
- 7 Με απόφαση της 6ης Μαρτίου 2017 η KZDiskr. διαπίστωσε ότι ο TC και η UB υπέβαλαν την VA σε διάκριση λόγω του χαρακτηριστικού «αναπηρία», σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 1, του ZZDiskr. και με το άρθρο 1, αριθμός 7, του Dopolnitelnite razporedbi na ZZDiskr. (προσθήκη ρυθμίσεων στο ZZDiskr.). Ως εκ τούτου επιβλήθηκε σύμφωνα με το

άρθρο 80, παράγραφος 1, του ZZDiskr. πρόστιμο 250 Leva (BGN) στον TC και πρόστιμο 500 Leva (BGN) στην UB. Σύμφωνα με το άρθρο 47, αριθμός 6, του ZZDiskr. έγινε σύσταση στον TC και την UB να μην παραβαίνουν στο μέλλον το ισχύον δίκαιο περί προστασίας κατά των διακρίσεων. Η καταγγελία της VA σχετικά με προβαλλόμενη διάκριση εις βάρος της λόγω φύλου απορρίφθηκε ως αναπόδεικτη.

- 8 Ο TC και η UB προσέβαλαν την ανωτέρω απόφαση της KZDiskr. ενώπιον του Administrativen sad Sofia grad (διοικητικού πρωτοδικείου Σόφιας). Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση της KZDiskr. είναι νόμιμη διοικητική πράξη και απέρριψε τις προσφυγές.
- 9 Το Administrativen sad έκρινε ότι, δεδομένης της νομοθετικής απαγορεύσεως της άνισης μεταχείρισεως λόγω ορισμένων χαρακτηριστικών που προστατεύονται από τον νόμο και του ατομικού δικαιώματος σε ισότιμες συνθήκες προσβάσεως σε επάγγελμα ή δραστηριότητα, σε δυνατότητες άσκησης αυτών και σε περαιτέρω εξέλιξη ανεξαρτήτως των χαρακτηριστικών του άρθρου 4, παράγραφος 1, όπως το δικαίωμα αυτό θεσπίζεται στο άρθρο 26 ZZDiskr., δεν επιτρέπεται κατ' αρχήν να θεσπίζονται περιορισμοί ή κατά περίπτωση να περιορίζεται η πρόσβαση στην άσκηση συγκεκριμένου επαγγέλματος ή συγκεκριμένης δραστηριότητας, εν προκειμένω εκείνης του ενόρκου, κατ' επίκληση του ότι η συγκεκριμένη αναπηρία θα καταστήσει αδύνατη την πλήρη άσκησή τους. Πράγματι, η ιδιαιτερότητα της ποινικής διαδικασίας απαιτεί να τηρούν οι ένορκοι κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους τις αρχές της ποινικής δικονομίας σχετικά με την αμεσότητα, την εξακρίβωση της αντικειμενικής αλήθειας και τη διαμόρφωση εσωτερικής πεποιθήσεως από τον αρμόδιο δικαστικό σχηματισμό. Εντούτοις, κατά την κρίση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, δεν επιτρέπεται να λειτουργεί αυτή η ιδιαιτερότητα με τόσο απόλυτο τρόπο ώστε να περιορίζεται το δικαίωμα προσβάσεως στην άσκηση συγκεκριμένου επαγγέλματος ή συγκεκριμένης δραστηριότητας, το οποίο θεσπίζεται ειδικότερα στο ZZDiskr. και γενικότερα στο βουλγαρικό δίκαιο. Η παραδοχή ότι η ύπαρξη μιας ασθένειας ή αναπηρίας στερεί σε κάθε περίπτωση το πρόσωπο από ορισμένες ιδιότητες συνιστά αδικαιολόγητη και δυσμενή μεταχείριση. Υπέρ της απόψεως αυτής συνηγορεί και το γεγονός ότι μετά την έναρξη ισχύος, την 9η Αυγούστου 2019, της τροποποιήσεως του άρθρου 72 ZSV με την οποία θεσπίστηκε η ηλεκτρονική κατανομή των ενόρκων, η VA συμμετείχε σε πολυάριθμες κύριες διαδικασίες ποινικής δίκης, για τις οποίες έλαβε αποζημίωση.
- 10 Κατά της πρωτόδικης αποφάσεως ασκήθηκε ένδικο μέσο ενώπιον του Varhoven administrativen sad (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου). Το τελευταίο κρίνει αναγκαία για την ορθή απόφασή του επί της ένδικης διαφοράς την ερμηνεία διατάξεων του δικαίου της Ένωσης.

Συνοπτική παρουσίαση των απόψεων των διαδίκων της κύριας δίκης

- 11 Το κύριο επιχείρημα της αναιρεσείουσας UB είναι ότι το ουσιαστικό δίκαιο, ήτοι ο ZZDiskr., στην προκειμένη υπόθεση εφαρμόστηκε εσφαλμένα, και συγκεκριμένα μέσω της αναγνώρισης, από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, απόλυτου χαρακτήρα στο δικαίωμα προσβάσεως σε συγκεκριμένο επάγγελμα ή συγκεκριμένη δραστηριότητα που θεσπίζεται από διατάξεις του βουλγαρικού και του διεθνούς δικαίου, λόγω της οποίας ο νόμος για την προστασία κατά των διακρίσεων έρχεται σε σύγκρουση με τον υψηλότερης τυπικής ισχύος νόμο NPK και τις αρχές της ποινικής δικονομίας που θεσπίζονται με αυτόν, ήτοι την αρχή της αμεσότητας κατά το άρθρο 18 NPK και την αρχή της διερευνήσεως της αντικειμενικής αλήθειας κατά το άρθρο 13 NPK, τις οποίες η UB οφείλει να τηρεί ως ποινική δικαστής κατά την εκδίκαση υποθέσεων ενώπιον του Rayonen sad και σύμφωνα με τις οποίες πρέπει να διασφαλίζει ότι όλα τα μέλη του δικαστικού σχηματισμού έχουν την ίδια δυνατότητα επεξεργασίας των αποδεικτικών μέσων και ότι κάθε μέλος του δικαστικού σχηματισμού αποκομίζει άμεση εντύπωση από τη συμπεριφορά των παραγόντων της δίκης.
- 12 Ο αναιρεσείων TC έχει την άποψη ότι η προσβαλλόμενη δικαστική απόφαση είναι εσφαλμένη, διότι με αυτήν κρίθηκε ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, αριθμός 2, του ZZDiskr. δεν τυγχάνει εφαρμογής. Ισχυρίζεται ότι η προκειμένη υπόθεση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως. Επιπλέον πρέπει, κατά την άποψή του, να γίνει δεκτό, λαμβανομένων υπόψη του αντικειμένου της δραστηριότητας των ενόρκων καθώς και των καθηκόντων τους, ότι δεν μπορούν να συμμετάσχουν κατά ενεργό και πλήρη τρόπο πρόσωπα των οποίων η αναπηρία θα οδηγούσε σε παραβίαση των αρχών της αμεσότητας, της διερευνήσεως της αντικειμενικής αλήθειας και της διαμορφώσεως εσωτερικής πεποιθήσεως του δικαστικού σχηματισμού, οι οποίες προβλέπονται στον νόμο και το Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας.

Συνοπτική παρουσίαση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 13 Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι η VA είναι φυσικό πρόσωπο με αναπηρία λόγω μόνιμης απώλειας της οράσεως.
- 14 Το εθνικό δίκαιο προβλέπει ένα σύστημα διατάξεων που κατ' αρχήν εγγυάται την προστασία ανθρώπων με αναπηρία και απαγορεύει κάθε διάκριση λόγω του χαρακτηριστικού «αναπηρία». Από την άλλη πλευρά, προβλέπονται εξαιρετικές περιπτώσεις που δικαιολογούν την άνιση μεταχείριση προσώπων λόγω χαρακτηριστικού που σχετίζεται με έναν από τους λόγους διακρίσεως, όταν το χαρακτηριστικό αυτό συνδέεται, λόγω του είδους ενός συγκεκριμένου επαγγέλματος ή μιας συγκεκριμένης δραστηριότητας ή των προϋποθέσεων της άσκησής του/της, με ουσιώδη και κρίσιμη επαγγελματική απαίτηση, ο σκοπός είναι νόμιμος και η απαίτηση δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού.

- 15 Το αιτούν δικαστήριο θεωρεί ότι δεν είναι σαφές σε ποιο βαθμό είναι επιτρεπτή, από την άποψη των διατάξεων της Συμβάσεως των Ηνωμένων Εθνών, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της οδηγίας 2000/78/ΕΚ, η άνιση μεταχείριση ενός προσώπου με αυτή την αναπηρία κατά την άσκηση της δραστηριότητάς του ως ενόρκου.
- 16 Η άνιση μεταχείριση λαμβάνει μεν χώρα βάσει του προστατευτέου χαρακτηριστικού «αναπηρία», αλλά συνδέεται με τις απαιτήσεις και την εφαρμογή των αρχών της ποινικής δικονομίας· μια αντίστοιχη ρύθμιση και νομολογία αντιβαίνουν πιθανώς στην απαίτηση να παρέχονται ίσες ευκαιρίες απασχολήσεως σε όλους τους ανθρώπους με αναπηρίες.
- 17 Κατά την εξέταση της αναγκαιότητας υποβολής αιτήματος εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο έλαβε υπόψη και την απαίτηση να ερμηνεύεται η οδηγία 2000/78 συμφώνως προς τη Σύμβαση του ΟΗΕ, η οποία, κατά το αιτούν δικαστήριο, επιτάσσει ίση και αποτελεσματική έννομη προστασία έναντι οιασδήποτε μορφής διακρίσεως εις βάρος των ατόμων με αναπηρία, για οιονδήποτε λόγο και όχι μόνον επί τη βάσει ορισμένων προσωπικών χαρακτηριστικών που ενδέχεται να προστατεύονται και τα οποία προβλέπονται από το παράγωγο δίκαιο της Ένωσης.
- 18 Απαιτείται ενιαία και ομοιόμορφη ερμηνεία των εφαρμοστέων διατάξεων του διεθνούς δικαίου και του παράγωγου δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 19 Για τους ανωτέρω λόγους είναι αναγκαίο κατά την κρίση του Varhoven administrativen sad να ανασταλεί η δίκη και να υποβληθεί προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αίτηση προδικαστικής αποφάσεως με τα ανωτέρω προδικαστικά ερωτήματα.